

HET SMOKKELAARSPAD IN EEN NOTENDOP

Rekkem, de kleinste deelgemeente van Menen met net geen 5.000 inwoners, ligt op een aantal grenzen: de staatsgrens met Frankrijk, de provinciegrens met Henegouwen (Moeskroen) en ook de taalgrens. Die **grensstreek** vormde eeuwenlang het tafereel voor smokkelaars. Over de beken, door de velden en kleine paadjes vervoerden de **'blauwers'** (smokkelaars) hun geheime lading, veelal tabak, richting Frankrijk. Het krioelde er ook van de **'kommiezen'**: vliegende brigades, fietsende douaniers die tegen de 'fraudeurs' ten strijde trokken.

In **1978**, naar aanleiding van het jaar van het dorp, maakten een aantal Rekkemnaars de boeiende wandeling het 'Smokkelaarspad', die deels ook op **Frans bodem** loopt. Op kleine verharde wegen en paadjes geniet je in een zacht glooiend landschap van **mooie vergezichten** en wandel je langs enkele **historische hoeves**, aan en over de **grens**.

ETEN EN DRINKEN

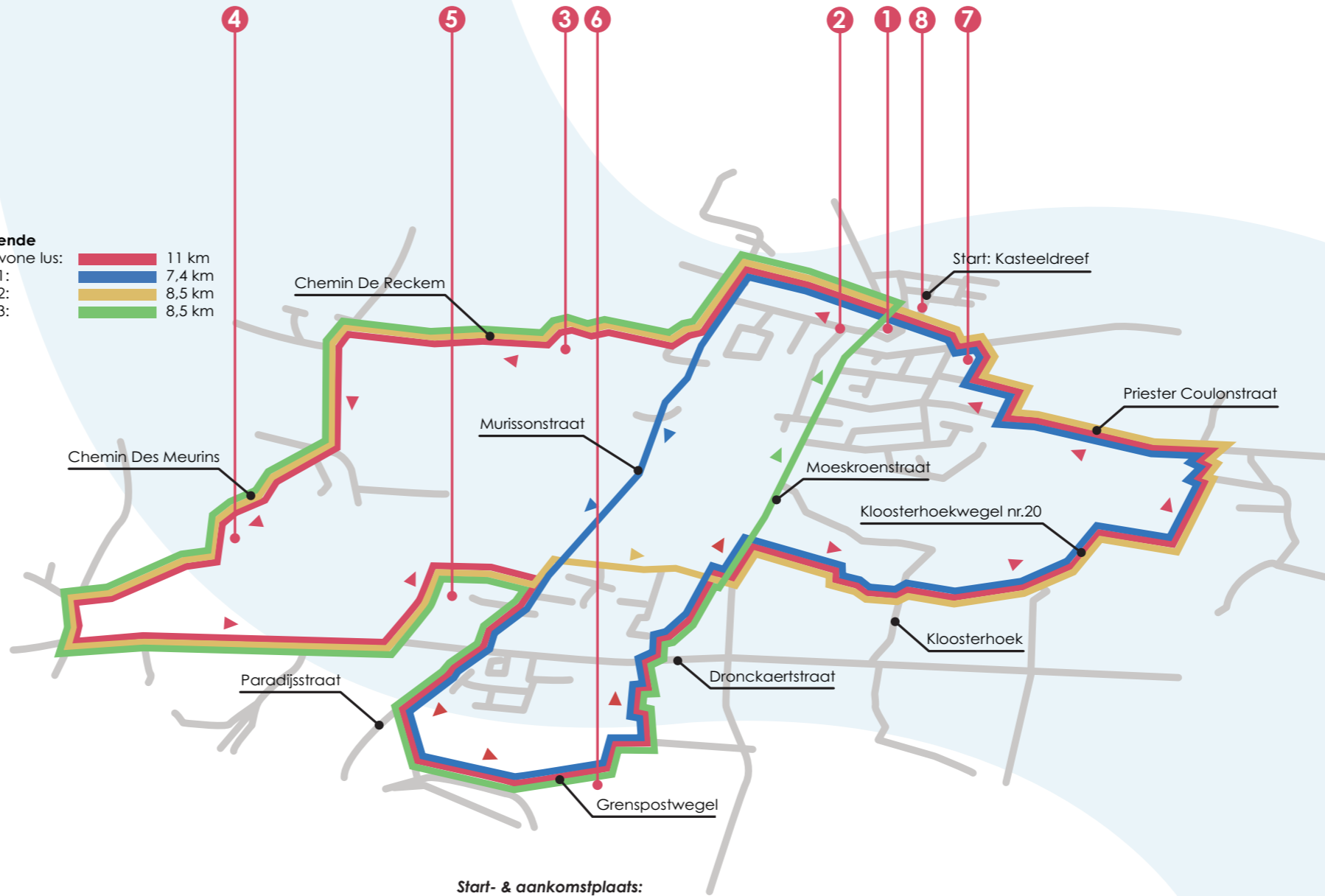
Aan start- en aankomstplaats van deze wandeling vind je de **'Kasteelhoeve'** waar je gezellig kan tafelen in een historisch kader, én waar kinderen welkom zijn. Genieten kan ook onderweg in één van de **typisch Franse estaminets** die je pal op de grens aantreft. Naast de parking aan de Sint-Niklaaskerk kun je lekker eten in het restaurant **'Au Beau Jardin'**. En ook ter hoogte van de sporthal kun je in de **sportcafetaria 'Bij Voske'** even verpozen op het zonnige terras.

Toerisme Menen

Grote Markt 1 / 8930 Menen / 056 529 417
toerisme@menen.be / www.menen.be/toerisme

Legende

Gewone lus:	11 km
Lus 1:	7,4 km
Lus 2:	8,5 km
Lus 3:	8,5 km

Start- & aankomstplaats:

Kasteelhoeve, Kasteeldreef 2, 8930 Rekkem

Parkeergelegenheid:

Moeskroenstraat (naast de kerk) of in de Kasteeldreef

Thema: Recreatief / Grens en smokkel

Afstand: bewegwijzerde route van 11 km (3 kortere lussen mogelijk, niet bewegwijzerd)

Niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.

GPS-gegevens beschikbaar via RouteYou. Scan de QR-code onder het plannetje.

smokkelaars pad

11 km
bewegwijzerde
wandeling

Sint-Niklaaskerk ¹

Naast de startplek, de Kasteelhoeve, vind je de Sint-Niklaaskerk. Deze kerk dateert uit de 12de eeuw en werd deels gebouwd met Doornikse breuksteen. De vierkante vieringtoren en een deel van het dwarschip zijn romaans. Toen de kerk in 1658 afbrandde, werd ze opnieuw opgebouwd met een gotisch gedeelte. In 1679 werd het veelhoekig koor bijgebouwd. In 1837 verkreeg de kerk haar huidige vorm toen de benedenerkerk met twee traveeën (11 meter) werd vergroot en een nieuwe neoclassicistische voorgevel kreeg. In 1950 bouwde men de sacristie en werd de ganse kerk gerestaureerd.

Steek hier de Moeskroenstraat over en neem het wandelpad naar de hoeve 'Te kerkhove'.

Hoeve 'Te kerkhove' ²

De hoeve ligt aan de linkerkant. Met haar 36 hectare grond was deze hoeve in de middeleeuwen de grootste van Rekkem. De hoeve dankt haar naam aan het feit dat ze in het centrum van de heerlijkheid Kerkhove lag en vlak voor de Sint-Niklaaskerk gebouwd werd. Tot 1943 lag het kerkhof immers rond de kerk. De hoeve werd volledig herbouwd na de storm van 2014.

Neem de Murissonwegel op je rechterkant tot aan de Murissonstraat, de vroegere verbindingsweg tussen Menen en Moeskroen. Hier sla je links af en wandel je verder in de Murissonstraat.

KORTE LUS 1 (7,4 km) ►

Wandelaars of gezinnen met kinderen die de weg willen inkorten of enkel op Belgisch grondgebied willen wandelen, kunnen hier recht door gaan in de Murissonstraat om vervolgens de wandeling te hernemen vanaf het dialoogcentrum 'Stichting Ons Erfdeel'.

Vlak vóór de hoeve sla je rechtsaf om onmiddellijk het eerste straatje rechts te nemen. Deze weg leidt naar de hoeve 'Steenburg' die je kunt zien op je linkerkant.

Hoeve Steenburg ³

Hoeve Steenburg, gelegen tegen de voet van de Halewijnberg, verwijst naar een uit steen opgetrokken kleine versterking. De stenen constructie was wellicht uitzonderlijk voor zijn tijd en werd zo in de naam vereeuwigd. De hoeve Steenburg was vroeger helemaal door een walgracht omringd. Kleine stukken bleven bewaard en kun je nog altijd zien. Via de authentieke inrijpoort kom je op het hof terecht met het woongedeelte daterend uit 1722 en de stallen uit 1879. Op het dak van het hof staat een angelusklokje met een haan erop. Dit klokje diende in de tijd om de arbeiders op het veld te laten weten dat het tijd was om het angelus te bidden en even te rusten. Meestal klonk het klokje rond vier uur in de namiddag.

Wandel verder voorbij de hoeve. Op een gegeven ogenblik staan paaltjes op de weg, die de grens tussen België en Frankrijk aangeven. Nu wandel je dus verder op Frans grondgebied. Aan het einde van de Chemin Vert sla je af naar links tot je aan een driesprong komt. Daar neem je de middelste weg, recht door over de kasseien (de hel van het Noorden). Blijf op het einde van deze kasseistrook links wandelen, want straks sla je linksaf.

Bunkers ⁴

Tijdens deze wandeling zie je veel bunkers uit de tijd tussen de twee wereldoorlogen. De 'Blockhausen' voor kanonnen of voor infanteriegeschut werden hier gebouwd in het kader van de Maginotlinie, een Franse verdedigingslinie aangelegd tussen 1930 en 1938 op de grens met België, Luxemburg en Duitsland in het noorden en met Italië in het zuiden. Omdat de omgeving veel hoogten telt, waren het goede verdedigingspunten. Merkwaardig is wel dat de bunkers allemaal naar België gericht zijn. Men dacht dat de Duitsers van die kant zouden aanvallen, maar niets was minder waar. De troepen kwamen vanuit Frankrijk, waardoor de bunkers verkeerd stonden. Uiteindelijk kom je aan het rondpunt met de Dronckaertstraat. 'Dronckaert' is geen verwijzing naar een zatlap, maar een volksetymologie van rue de Roncq, de nabijgelegen Franse gemeente. Hier werd in de Tour de France van 1998 Willy Voet, wielervederger van de Festina-ploeg, betrapt met doping die hij wilde 'binnensmokkelen'.

Hier sla je links af in de Dronckaertstraat, de oude Romeinse heirbaan tussen Kortrijk en het Noord-Franse Roncq om dan verderop eens weer in België het eerste kleine paadje links te nemen. Je wandelt verder tot je bij het witte gebouw van 'Stichting Ons Erfdeel' komt. Geniet vóór je de parking op wandelt van het prachtig uitzicht en de zeven kerktorens (Neuville-en-Ferrain en Halluin in Frankrijk, Menen (Sint-Jozef en Sint-Vedastus), Rekkem, Lauwe en Wevelgem) die je van hieruit ziet.

Stichting Ons Erfdeel ⁵

Op de parking stond tot 1972 'Den Bouw', een oude herberg die vroeger een smokkelaarsnest was en op het einde enkel nog diende om berooide gezinnen te herbergen. In 1972 werd hier het dialoogcentrum 'Stichting Ons Erfdeel' gebouwd: die zorgt voor het behoud en de verspreiding van onze Vlaamse cultuur en de Nederlandse taal, door tijdschriften en boeken uit te geven die over de ganse wereld worden verspreid. De Stichting werd in 1957 opgericht door hoofdredacteur én ereburger van Menen Jozef Deleu en twee andere Rekkemnaars. Bekijk ook eens het prachtige kunstwerk 'Dialoog' van Magloire Dornez op het pleintje. Vervolg de wandeling via de Murissonstraat.

KORTE LUS 2 (8,5 km) ►

Wie vanaf hier de wandeling wil inkorten, keert een 100-tal meter terug naar links en slaat daar rechts de Kattestraat in. Die weg volg je tot je aan de Moeskroenstraat komt en herneem hier de wandeling.

Wandel de Murissonstraat rechts in en steek over aan het kruispunt van de 'Dronckaert' in de Paradijsstraat. Na een 100-tal meter zie je op je linkerkant het oude rijkswachgebouw dat dateert van 1899. Net over het oude rijkswachgebouw sla je linksaf naar de voormalige E17-grenspost.

E17-Grenspost ⁶

Op 4 november 1972 werd de E3 autoweg plechtig geopend. Tot aan de openstelling van de Europese binnengrenzen in 1993, werkten 500 bedienden in de talloze expeditiebedrijven. De vroegere douane- en grenspostgebouwen zijn ondertussen gesloopt. Sla een 10-tal meter voor de vrachtwagenparking linksaf. Volg het paadje en sla aan de verharde weg de 'Grenspostwegel' linksaf om dan onmiddellijk naar rechts te gaan. Het eerste paadje dat je nu tegenkomt op je linkerkant sla je in. De wandeling gaat nu voor een lang stuk tussen de velden. Uiteindelijk kom je terug in de Dronckaertstraat. Hier sla je rechtsaf en direct terug naar links. Je bent nu op de Kattewegel die je rechts mee volgt. In de Kattestraat sla je rechtsaf.

Je komt terug op de weg Menen – Moeskroen (Moeskroenstraat). Steek de straat over en sla linksaf.

KORTE LUS 3 (8,5 km) ►

Wandelaars kunnen hier de weg wat afkorten door recht door de Moeskroenstraat te volgen tot aan de kerk. Daar sla je rechtsaf en zo kom je terug op het startpunt.

Een 200-tal meter verder voorbij de woning Moeskroenstraat 806 sla je rechtsaf. Volg het pad tot aan de Kloosterhoek. Wandel verder tot je aan een kruising komt van twee paadjes. Hier ga je recht door tot aan het einde en dan linksaf. Blijf het pad de Kloosterhoekwegel volgen en sla dan weer rechtsaf. Nu kom je in de Leopold Sabbestraat. Hier ga je naar links en daal je af. Neem het tweede straatje rechts, de Markhovewegel. Op het einde wandel je naar links (rechts zie je de hoeve Steenlandt terecht).

Je ziet nu de achterkant van de sporthal. Om de voorkant te bereiken draai je rechts af. Op je rechterkant zie je de sporthal van Rekkem. Wandel de parking af zodat je in de Lauwestraat uitkomt. Zoals je ziet, kunnen we niet ver meer van het 'Fonteinetje' zijn, want zelfs de drankenzaak draagt die naam. Steek de straat over en ga naar links.

Kapelletje / Fonteinetje ⁷

Aan je linkerkant zie je het Sint-Niklaaskapelletje. Dit kapelletje werd in 1960 gebouwd en vervangt het zeshoekig kapelletje uit 1876. Vele Fransen kwamen hier dienen tegen kinderziekten. Op je rechterkant kom je een paadje tegen tussen de huizen, de Fonteinwegel. Sla dit paadje in en daal af richting de kerk. Hier wandel je over een bruggetje en ga je ook het Fonteinetje voorbij. Deze plaats dankt zijn naam aan zijn ligging. Het Fonteinetje is gelegen aan de bron en hier zou men volgens vele deskundigen de oudste bewoning (tot vóór 2000 jaar voor Christus) terugvinden. Het zou een oude cultusplaats geweest zijn.

Kasteelhoeve ⁸

Wandel nog even verder zodat je terug op de startplaats bent. Op je linkerkant zie je de oude kasteelhoeve. Deze herenhoeve van de heerlijkheid Rekkem vormde met de kerk de kern van de oude nederzetting. De Kasteelhoeve werd in 2020-21 gerestaureerd, zodat de landelijke, aristocratische woonst uit de 16e eeuw met twee trapgevels en blokken witsteen een nieuwe (horeca)bestemming kreeg. De noordelijke inrijpoort met muurkapelletje dateert uit 1831. De voorgevel geeft uit op de oude Rekkemse Plaats. Op je rechterkant kun je nog de pastorie met ernaast het vroegere klooster (nu 9-huis) en de vrije basisschool Kaspar zien.

